

ชื่อเรื่อง   การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
   โรงเรียนบ้านโจดศิริราษฎร์บำรุง อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย   นายขวัญชัย ช้วนนา   ปริญญา   ค.ม. (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา   ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวด   อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

   ดร.สมบัติ ฤทธิเดช   อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านโจดศิริราษฎร์บำรุง อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจอันพึงประสงค์ 8 ประการ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการผสมวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเข้าด้วยกัน โดยมีกลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโจดศิริราษฎร์บำรุง จำนวน 11 คน ผู้ปกครอง จำนวน 11 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 8 คน บุคลากร 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 4 คน โดยจัดกิจกรรม นอกเวลาเรียน คือ หลังเลิกเรียน เวลา 15.30-16.30 น. และวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 09.00-15.30 น. ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 เดือน กรกฎาคม - ตุลาคม 2553 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบวัดความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านโจดศิริราษฎร์บำรุง อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน 4 กิจกรรม 4

ขั้นตอน ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การทำพยานบายศรีสู่ขวัญ กิจกรรมที่ 2 พิธีการบายศรีสู่ขวัญ
 กิจกรรมที่ 3 ตาจำหรือกระจ่า กิจกรรมที่ 4 เสริมบุญกิจพอเพียง โดยแต่ละกิจกรรมมี 4
 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เรียนรู้รากเหง้า ขั้นที่ 2 บอกเล่าองค์ประกอบ ขั้นที่ 3 รอบคอบพิธีการ
 ขั้นที่ 4 สืบสานภูมิปัญญา โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการ
 สอน เพื่อต้องการสืบทอดความรู้ ความสามารถของภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ไม่ให้สูญหายไป
 จากท้องถิ่น และเพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดีและคนเก่ง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
 ในชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะ
 อันพึงประสงค์ 8 ประการ พบว่า จากการประเมินผลส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี จำนวน 10 คน
 และดีเยี่ยม จำนวน 1 คน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 8 ประการเป็นรายชื่อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ชื่อที่ 3 ด้านมีวินัย
 เฉลี่ย 2.27 2) ชื่อที่ 1 รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ เฉลี่ย 2.09 3) ชื่อที่ 2 ชื่อสัตย์สุจริต เฉลี่ย 2.09

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 โดยแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 4.19 ซึ่งมีความพึงพอใจใน
 ระดับพึงพอใจมาก แสดงว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา
 ท้องถิ่น มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน

Title : The Development of Learner Quality Through Local Wisdom Learning Resources at Banjodsiriratbamrung School, Amphur Muang, Kalasin Province.

Aurthor : Khwanchai Khuana   **Degree :** M.Ed. (Curriculum and Instruction)

Advisors : Dr. Sakpong Homhuan   Chairman

Dr. Sombat Rittidet   Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2011

ABSTRACT

The research study of the development of learner quality through local wisdom learning resources at Banjodsiriratbamrung School, Amphur Muang, Kalasin Province aimed to : 1) study the development of learner quality activities through local wisdom learning resources, 2) develop the learner quality to have 8 desirable characteristics, and 3) examine the students' satisfaction with the development of learner quality activities through local wisdom learning resources. Quantitative and qualitative research was conducted (Mixed Methodology). The target group used in this research consisted of 11 Prathomsueka 6 students at Banjodsiriratbamrung School, 11 parents, 1 administrator, 8 teachers, 3 personnel, 9 school boards, and 4 local wisdoms. Activities were held after school hours at 15.30 – 16.30 o'clock and on the weekend at 09.00 – 15.30 o'clock during in July until October in the second semester of the academic year 2010. The instruments used in the qualitative research were a structured interview form, questionnaire, and focus group discussion. The quantitative research instruments were desirable characteristics assessment and a scale on students' satisfaction. The statistics used for analyzing data were content analysis, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the research were as follows :

1. The activities for developing learner quality through local wisdom learning resources at Banjodsiriratbamrung School, Amphur Muang, Kalasin Province contained 4 learning bases, 4 activities, and 4 steps : 1) Banana leaf work called Phan Baisri

Sookhwan, 2) Baisri Sookhwan Ceremony, 3) Tajum or Krajum, and 4) Sufficiency Economy. Each activity has 4 steps : 1) Learning progenitor, 2) Indicative elements, 3) Procedures carefully, and 4) Intellectual heritage. By bringing the local wisdom to take part in learning and teaching, need to inherit the knowledge and the ability of local wisdom. Conservation is not to be lost locally and to develop students as good and smart. Knowledge can be applied to a happy life.

2. The development of learner quality through local wisdom learning resources to have 8 desirable characteristics found that most of the evaluation results in a good level 10 people and 1 person is at an excellent level. Sort of average of the 8 desirable characteristics evaluation item. From the mean high to low, followed by the top 3 were : 1) Article 3 Disciplinary 2.27 mean score, 2) Article 1 Patriotism, Religion, King 2.09 mean score, and 3) Article 2 Be honest 2.09 mean score.

3. The analysis of the students' satisfaction with the development of learner quality activities through local wisdom learning resources is in high level, 4.19 mean score.